

i Christian den Femtes Lov, hvor der bruges Udtrykket „Kirkepatron“; Udtrykket „Kirkeeier“ er, som sagt, meget vildledende, og vi have endogsaa for et Par Aar siden her i denne Sal hørt et af vore meest retskyndige og ansete Medlemmer derpaa støtte den Paastand, at det var Kirkeeieren, som havde Kirkens Magt i sin Magt og dermed Ret til at aabne og lukke Kirke-døren, hvilket jo dog aabenbart ikke kan være Tilfældet. Det forekommer mig fremdeles, at der er en Mængde Udtryk i denne Lov, som kunne give Anledning til en høj Grad af administrativ Vilkaarlighed; jeg skal villig indrømme, at der ogsaa i de tidligere Bestemmelser var Meget af dette, men i den tidligere Tid, da vi i det Hele taget levede i en mere patriarkalsk Tilstand, og da man altsaa maatte finde sig i at lade sig styre mere efter Naade end efter bestemte Love, da kunde det bedre passe. Skulle vi derimod have en ny Lov, bør den have mere bestemte Udtryk. Jeg skal saaledes kun gjøre opmærksom paa, at der staar i § 3, at „Synet bør varetage, at Kirkens Indre fyldestgjør Fordringen om Orden, Sømmelighed og saadan Bequemmelighed, som er fornøden til uforstyrret Andagt“. — Der vil let opstaa Spørgsmaal om, hvad der her skal forståes ved Orden, ved Sømmelighed og ved en saadan Bequemmelighed, som er fornøden til uforstyrret Andagt. Kan maaskee en Mand, der ikke er vant til at samle sine Tanker uden i en ubstoppet Kænestol, forlange en saadan? Saaledes ogsaa senere hen i Lovens næsten i hver Paragraph af første Afsnit forekommer der Udtryk som: „passende“; „godkjendt“; „naar det kan skee uden forholdsmaessig Bekostning“; „det kan forlanges“ osv. Det er Udtryk, saa ubestemte, at de ville kunne udvides og indskrænktes alt efter Enhvers Duster, saa at det altsaa er meget usikkert for en Mand at vide, hvor den Grænse er, som han skal rette sig efter. Jeg skal indrømme, at det kan være vanskeligt at faae bestemte Udtryk, fordi denne Lov omfatter Kirker, der ligge i fattige Egne paa Hederne, ligesaa vel som i, Ex. Domkirker, og det kunde maaskee ogsaa nogenlunde gaae, hvis det var en Slags Nævningeret, som havde Afgjørelsen og kunde bømme mere efter et Skjøn end efter bestemte Lovregler; men den Maade,

hvorpaa Synet udnævnes og sammensættes, gjør det i det Væsentlige kun til en administrativ Myndighed. Den høitærede Minister sagde, at det var en Fordeel ved denne Lov, at mange Sager derved ikke kom til at gaae ind under Ministeriet, men afgjordes ved de paatænkte „Syn“ og „Oversyn“, og dette minde mig om, hvad der er skeet med Hensyn til Landvæsenfagets Afgjørelse, at ogsaa mange af disse Sager tidligere indgik til Ministeriet, men nu derimod komme ind under Landvæsen- og Overlandvæsenkommissionerne. Men i saa Fald burde jo Sammensætningen af dette „Syn“ være omhyggeligere end tidligere var Tilfældet. Og heller ikke burde der da være i Lovens en Mængde Tilfælde, hvori man ligesuldt holder fast paa Ministeriets Afgjørelse; thi ikke alene kan Ministeriet undtage fra enhver af disse Bestemmelser, naar Kirkeeieren anbrager derpaa, men det kan ogsaa træde istedetfor Oversynet, saaledes at man kan indanke fra Synet til Ministeriet, hvad der forekommer mig at være aldeles Inconsequent. Dernæst er der en heel Deel Tilfælde, som ligesom ere henlagte til Ministeriets Afgjørelse, og som det forekommer mig at man hellere burde see at faae afgjorte ved bestemte Regler eller ved et Syn, der kunde træde frem som en Slags Nævningeret. Synets Sammensætning skeer imidlertid paa den Maade, at det skal bestaa af Provsten og to bygningssyndige Mænd. Disse sidste maae altsaa, hvad der hidtil ligesom har været paabudt, see paa Bygningens Udortes, paa det egentlige Bygningsarbejde, hvorimod Provsten er særlig kaldet til at see paa Gudstjenestens Tarv; men det er netop deri, at disse vilkaarlige Bestemmelser især komme stærkt frem, og da Provsten jo som saadan i alt Væsentligt er administrativ Embedsmand, er det jo altsaa egentlig i Administrationens Hænder at denne vilkaarlige Magt vil blive lagt. „Oversynet“ skal ogsaa bestaa af en Provst og 4 bygningssyndige Mænd, saa at altsaa heller ikke der nogen væsentlig anden Anstuelse kan ventes at ville gjøre sig gjældende end den, som har været tilstede hos „Synet“. Disse bygningssyndige Mænd skulle udnævnes af Skoleraadene og Skoledirectionerne, men jeg kan ikke see, hvad